

TOVZİHUL-MƏSAİL RİSALƏSİ

ŞİƏ ALƏMİNİN MƏRCƏYİ-TƏQLİDİ AYƏTULLAHÜL-
ÜZMA HACI ŞEYX MƏHƏMMƏD FAZİL LƏNKƏRANİ (DAMƏ
ZİLLUHUL-ALİ)

Kitabın adı:.....Tovzihul-məsail risaləsi
Müəllif:.....Həzrət Ayətullahül-üzma Məhəmməd
Fazil Lənkəranı
Tərcümə edən:.....M.Əlizadə
Nəşr edən:.....Şəhriyar
Çap tarixi:.....2006
Çap növbəsi:.....Birinci
Tiraj:.....3000

نام کتاب:.....توضیح المسائل
مولف:.....آیت الله العظمی فاضل لنکرانی
مترجم:.....م. علیزاده
ناشر:.....شهریار
تاریخ چاپ:.....۱۳۸۵
نوبت چاپ:.....اول
تیراژ:.....۳۰۰۰

964-5934-66-4

BİSMİLLAHİR RƏHMANİR RƏHİM

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ
عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

Bu şərif risaləyə əməl etmək, inşallah, mücizdir (əməllərin düzgün olmasına kifayətdir).

TƏQLİD

TƏQLİD MƏSƏLƏLƏRİ

Məsələ:1. Üsuli-dində təqlid etmək caiz deyildir. Müsəlman bir şəxs üsuli dində yaqinə çatmalıdır. Dinin qeyri-zəruri hökmlərində isə ya müctehid olub öz ictihadına uyğun əməl etməli, ya müctehidə təqlid etməlidir (yə'ni onun göstərişlərinə müvafiq olaraq əməl etməlidir), ya da ehtiyatın keyfiyyətinə agah olduğu halda ehtiyata əməl etməlidir ki, öz şə'r'i vəzifəsini yerinə yetirdiyinə yaqin etsin. Məsələn, əgər müctehidlərdən bə'ziləri müəyyən bir əməlin haram olduğunu, bə'ziləri isə haram olmadığını deyirlərsə o əməli yerinə yetirməsin. Habelə, əgər müəyyən bir əməli bə'ziləri vacib, bə'ziləri isə müstəhəb hesab edirlərsə, o əməli yerinə yetirsin. Həmçinin ehtiyatın keyfiyyətində də ehtiyata əməl etmək vacibdir, yə'ni əgər bir neçə yolla ehtiyat etmək mümkün olarsa, ehtiyata müvafiq olan yolu seçsin.

M:2. Vəzifəsi təqlid etmək olan şəxs—mükəlləf təqlid etməkdən boyun qaçırsa əməlləri batildir. Amma əgər onun əməli həqiqətlə, yaxud təqlid etməli olduğu müctehidin fətvalarına müvafiq olarsa batil olmaz.

M:3. Hökmlərdə təqlid—müctehidin göstərişinə əməl etməkdir. Elə müctehidə təqlid etmək lazımdır ki: kişi, həddi-bülüğa çatmış, aqıl, on iki İmam şiəsi, halalzadə, diri və adil olsun. Ədalətdən məqsəd odur ki, vacibəti yerinə yetirmək və kəbirə günahları tərk etməkdə nəfsani qüdrətə (səciyyəyə) malik olsun. Bunlardan əlavə, mürüvvət¹ də şərtidir. Bu da zahiri əlamətlərin gözəlliyi ilə tanınır. Həmçinin, ehtiyat-vacib² görə mərcəyi-təqlid dünya malına həris olmasın, başqa müctehidlərdən ə'ləm (elmlı) olsun. Yə'ni Allah hökmünü dərk etməkdə öz əsrinin bütün müctehidlərində. daha bilikli olsun.

¹ Öz-özlüyündə haram olmayan, ancaq camaatın nəzarində qəbih sayılan iş. (Məsələn, yolda ucadan gülmək, yol gədə-gədə bir şey yemək və s.)

² Ehtiyat vacib o əməldir ki, ehtiyata müvafiqdir, amma fəqih onunla yanaşı fətva verməyibdir. Belə olan hallarda müqallid sonrakı rütbədə gələn müctehidin fətvasına əməl edə bilər.

M:4. Əgər iki müctəhid elm cəhətindən bərabər olsalar, ehtiyat-lazıma görə³ onlardan daha təqvalı və vəərə'si çox olana təqlid olunmalıdır.

M:5. Ə'ləm müctəhidi üç yolla tanımaq olar:

1-İnsanın özü (bir kəsin ə'ləm olmasına) yaqın və ya xatircəmlik tapsın. Məsələn, özü bu sahədə mütəxəssis olub ə'ləm müctəhidi tanıya bilsin.

2-Ə'ləm müctəhidi başqalarından seçə bilən iki adil və alim şəxs hər hansı bir müctəhidin ə'ləm olmasını təsdiq etsinlər; bu şərtlə ki, başqa iki alim və adil şəxs onların dedikləri ilə müxalifət etməsin.

3-Bir müctəhidin ə'ləm olması camaat arasında o qədər məşhur olsun ki, insan üçün yaqınlıq, yaxud xatircəmlik hasil olsun.

M:6. Əgər ə'ləm müctəhidi tanımaq müşkül olsa gərək ə'ləm olmasına güman etdiyi şəxsə təqlid etsin. Hətta əgər bir kəsin ə'ləm olmasına zəif ehtimal da versə və başqasının ə'ləm olmasına ehtimal verməsə, həmin müctəhidə təqlid etməlidir. Həmçinin əgər iki nəfər müctəhid elmdə bərabər, yaxud onlardan biri müəyyən şəkildə, ehtimalən ə'ləm olmasını yaqın etsə, ondan başqasının isə ə'ləm olmasına ehtimal verməsə, həmin müəyyən şəxsə təqlid etməlidir. Əgər bir neçə nəfər onun nəzərində başqa müctəhidlərdən ə'ləm, öz aralarında isə bərabər olsalar, onlardan birinə təqlid etməlidir.

M:7. Müctəhidin fətvasını üç yol ilə əldə etmək olar:

1-Müctəhidin özündən eşitməklə;

2-Müctəhidin fətvasını nəql edən iki nəfər adil şəxsdən eşitməklə; bir nəfər adil şəxsin xəbər verməsi yalnız onun sözündən xatircəmlik hasil olduğu halda kifayət edə.

3-Fətvanı müctəhidin risaləsində görməklə; bu şərtlə ki, insan o risalənin düzlüyünə xatircəm olsun, yə'ni risalənin hamısını müctəhidin özü, yaxud onun e'tibarlı saydığı şəxslər mülahizə etmiş olsun.

M:8. Təqlid yalnız vacibət və haramlarda vacibdir, amma müstəhəb əməllərdə isə (vacib olması ehtimalı verilən müstəhəblər istisna olmaqla) vacib deyil.

M:9. Bir kəs müctəhidin fətvasının dəyişdiyinə yaqın etməyinca, risalədə yazılanlara əməl edə bilər. Fətvanın dəyişilməsinə ehtimal verərsə, təhqiqat aparması vacib deyil.

M:10. Vəfat edən müctəhid elmdə diri müctəhid ilə bərabər olsa, meyyidə təqlid etməkdə qalmaq caizdir. Amma əgər o ikisindən (vəfat edən və diri müctəhid) biri ə'ləm olsa ə'ləmə təqlid etmək lazımdır. Ölmüş müctəhidin təqlidində qalmaqda, əməl etdiyi və etmədiyi əməllər arasında heç bir fərq yoxdur.

M:11. Diri bir müctəhidin təqlidindən başqa diri bir müctəhidin təqlidinə keçmək caizdir. Əgər başqası ə'ləm olsa onun təqlidinə keçmək vacibdir.

M:12. Müctəhidin rə'yi dəyişdikdə onun əvvəlki fətvasında qalmaq caiz deyildir. Amma əgər əvvəlki fətvası ehtiyata müvafiq olsa, onda birinci fətvada qalmaq təqlid ünvanı ilə deyil, ehtiyat ünvanı ilə caizdir.

M:13. Əgər mükəlləf şəxs müəyyən bir müddətdə öz ibadətlərini təqlidsiz yerinə yetirsə və onların qədarını bilməsə, bu halda: əgər ibadətlərini təqlid etməli olduğu müctəhidin fətvaları ilə müvafiq olaraq yerinə yetirmiş olarsa səhihdir; yox əgər müvafiq olmasa, gərək vəzifəsinin boynundan götürüləcəyinə yaqın etdiyi qədər

³ O ehtiyatdır ki, müctəhid ona riayət etməyi əqli dəlillər vasitəsi ilə isbat etmişdir.

ibadətlərinin qəzasını etsin. Əlbəttə, bu şərtlə ki, həmin müctəhid onların qəzasını vacib bilsin.

M:14. Mükəlləfə vacibdir ki, “ə'ləmə təqlidin” vacib olub-olmaması məsələsində ə'ləm bir müctəhidə təqlid etsin.

M:15. Əgər bir müctəhid ibadət hökmlərində, başqası isə müamilə (al-ver, ticarət) hökmlərində ə'ləm olsa, ehtiyata görə mükəlləf şəxs təqlidi iki yerə bölməlidir: yə'ni ibadət hökmlərində birinciyə, müamilə hökmlərində isə ikinciyə təqlid etməlidir.

M:16. Mükəlləf şəxsin ə'ləm müctəhid barəsində təhqiqat apardığı zaman ehtiyata əməl etməsi vacibdir.

M:17. Əgər ə'ləm müctəhid müəyyən bir məsələdə fətva versə, onun müqəllidi həmin məsələdə başqa müctəhidin fətvasına əməl edə bilməz. Amma əgər fətva verməsə və “ehtiyat-vacibdir”-deyə buyursa, müqəllid ya bu ehtiyata əməl edə bilər, yaxud elmi təqlid etdiyi müctəhiddən az olan başqa bir müctəhidə müraciət edə bilər.

TƏHARƏTİN HÖKMLƏRİ

MÜTLƏQ VƏ MÜZAF SU

M:18. Su ya mütləqdir, ya müzaf. Müzaf su başqa bir şeydən alınan (güllab, qarpız suyu və s.), və ya başqa bir şeylə qarışan suya deyilir. Məsələn, müəyyən miqdar palçıq və s. kimi şeylərlə qarışıq olan və daha ona su deyilməyən sular. Bundan qeyrilərinə isə mütləq su deyilir və beş qismdir: 1-kürr suyu; 2-qəlil (az) su; 3-axar su; 4-yağış suyu; 5-quyu suyu.

1-KÜRR SUYU

M:19. Kürr suyu o suya deyilir ki, eni, uzunluğu və hündürlüyü üç qarış yarım olan qabı su ilə doldursalar və onun çəkisi də yüz iyirmi səkkiz Təbriz "mən" ölçüsündən iyirmi misqal az olsun (təqribən 386 kq).

M:20. Əgər nəcasətin eyni (bovl və qan kimi) kürr suya dəysə və onun vasitəsi ilə suyun rəngi, iyi və ya dadı dəyişsə, su nəcis olar. Amma əgər dəyişməsə, nəcis olmaz.

M:21. Əgər kürr suyun iyi nəcasətdən başqa bir şeyin vasitəsi ilə dəyişsə nəcis olmaz.

M:22. Əgər nəcasətin eyni (qan kimi) kürrdən çox olan suya dəysə (qarışsa) və onun bir hissəsinin iyi, rəngi və ya dadı dəyişsə, bu halda: dəyişməyən hissə kürrdən az olarsa, suyun hamısı nəcisdır; yox əgər dəyişməyən hissə kürr qədər, yaxud ondan çox olarsa, təkəcə rəngi, iyi, yaxud dadı dəyişən hissə nəcis olar.

M:23. Əgər fəvvarə suyu kürr suyuna birləşmiş olsa nəcis suyu paklayar. Amma damcı-damcı nəcis suyun üstünə tökülsə onu paklamaz. Əgər fəvvarənin üstünə bir şey qoysalar və damcı-damcı olmazdan əvvəl nəcis suya birləşsə (pak edər). Ehtiyat-vacibə görə görə fəvvarə suyu nəcis suyu ilə qarışsın.

M:24. Əgər nəcis bir şeyi kürrə birləşmiş olan krantın altında yusalar, onda o şeydən çıxan su kürrə birləşmiş olsa və nəcasətin iyini, rəngini və ya dadını özünə gətirməyə pəkdir.

M:25. Əgər kürr suyunun bir hissəsi buz bağlasa və qalan hissə isə kürr qədərində olmasa, bu halda ona nəcis dəysə hamısı nəcis olur; və buz əriyib su olduqca nəcis olur.

M:26. İnsan əvvəlcə kürr miqdarında olan suyun o miqdardan azalib-azalmaması barədə şəkk etsə, kürr suyu kimidir; ya'ni nəcasəti paklayır və ona bir nəcis şey dəyəndə nəcis olmur. Həmçinin, əvvəlcə kürrdən az olan suyun kürr qədərinə çatıb-çatmaması barədə şəkk etsə, o su kürr suyu hökmündə deyil.

M:27. Suyun kürr olması iki yolla mə'lum olar:

1-İnsanın özü üçün yaqın, yaxud xatircəmlik hasil olsun.

2-İki adil kişi xəbər versin.

2-QƏLİL SU

M:28. Qəlil su–yerdən qaynamayan və kürrdən də az olan suya deyilir.

M:29. Əgər qəlil su nəcis şeyin üstünə tökülsə, yaxud nəcis şey o suya dəysə, su nəcis olar. Amma əgər yuxarıdan nəcis bir şeyin üstünə tökülsə o şeyə dəyən miqdarı nəcis, yuxarıda olan hissəsi isə pəkdir. Həmçinin əgər fəvvarə kimi təzyiqlə aşağıdan yuxarı gətərsə və nəcasət onun yuxarı hissəsinə toxunsa, aşağı hissəsi nəcis olmaz; amma aşağı hissəsinə dəysə, yuxarı da nəcis olar.

Mündəricat

TƏQLİD.....	3
TƏQLİD MƏSƏLƏLƏRİ	3
TƏHARƏTİN HÖKMLƏRİ	6
MÜTLƏQ VƏ MÜZAF SU	6
1-KÜRR SUYU	6
2-QƏLİL SU	6
3-AXAR SU	7
4-YAĞIŞ SUYU.....	7
5-QUYU SUYU.....	8
SULARIN HÖKMLƏRİ	8
TƏXƏLLİNİN HÖKMLƏRİ.....	9
İSTİBRA.....	10
TƏXƏLLİNİN MÜSTƏHƏB VƏ MƏKRUHATI	11
NƏCƏSƏTLƏR.....	11
1 VƏ 2-BOVL VƏ QAİT (İFRAZAT).....	11
3-MƏNİ	11
4-MURDAR (ÖLÜ HEYVAN)	11
5-QAN	12
6 VƏ 7-İT VƏ DONUZ.....	13
8-KAFİR.....	13
9-ŞƏRAB	13
10-PİVƏ	14
HARAMDAN CÜNÜB OLANIN TƏRİ	14
11-NƏCƏSƏT YƏYƏN DƏVƏNİN TƏRİ.....	14
NƏCƏSƏTİN SÜBUT OLUNMASI YOLLARI.....	14
PAK ŞEYLƏRİN NƏCİS OLMASI YOLLARI	15
NƏCƏSƏTİN HÖKMLƏRİ.....	15
PAKLAYICILAR.....	16
1-SU.....	17
2-TORPAQ.....	19
3-GÜNƏŞ	20
4-İSTİHALƏ (BİR HALDAN BAŞQA HALA KEÇMƏK)	21
5-ÜZÜM SUYUNUN ÜÇDƏ İKİ HİSSƏSİNİN AZALMASI.....	21
6-İNTİQAL (BİR YERDƏN BAŞQA YERƏ NƏQL OLUNMA)	21
7-İSLAM.....	22

8-TƏBƏİYYƏT	22
9-NƏCƏSƏTİN ARADAN GETMƏSİ	22
10-NƏCƏSƏT YEYƏN HEYVANIN İSTİBRASI	23
11-MÜSƏLMANIN QAİB OLMASI	23
QABLARIN HÖKMLƏRİ	23
DƏSTƏMAZ	24
İRTİMASİ DƏSTƏMAZ	26
DƏSTƏMAZ VAXTI MÜSTƏHƏB OLAN DUALAR	26
DƏSTƏMAZIN ŞƏRTLƏRİ	27
DƏSTƏMAZIN HÖKMLƏRİ	31
DƏSTƏMAZ ALINMASI VACİB OLAN ƏMƏLLƏR	32
DƏSTƏMAZI BATİL EDƏN ŞEYLƏR	33
CƏBİRƏ DƏSTƏMAZININ HÖKMLƏRİ	33
QUSULLAR	35
CƏNABƏTİN HÖKMLƏRİ	35
CÜNUBA HARAM OLAN ŞEYLƏR	36
CÜNUB ŞƏXSƏ MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR	36
CƏNABƏT QUSLU	37
TƏRTİBİ QUSUL	37
İRTİMASİ QUSUL	38
QUSLUN HÖKMLƏRİ	38
İSTİHAZƏ	39
İSTİHAZƏNİN HÖKMLƏRİ	40
HEYZ	43
HAİZİN HÖKMLƏRİ	44
HAİZ QADINLARIN NÖVLƏRİ	46
1-VƏQTİYYƏ VƏ ƏDƏDİYYƏ ADƏT SAHİBLƏRİ OLAN QADINLAR	47
2-VƏQTİYYƏ ADƏT SAHİBİ OLAN QADINLAR	49
3-ƏDƏDİYYƏ ADƏTİ OLAN QADINLAR	50
4-MÜZTƏRİBƏ	50
5-MÜBTƏDİƏ	51
6-NASIYƏ	51
HEYZİN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ	52
NİFAS	53
MƏSS-MEYYİT QUSLU	54
MÖHTƏZİRİN HÖKMLƏRİ	55
ÖLÜMDƏN SONRANIN HÖKMLƏRİ	56
QUSUL, KƏFƏN, NAMAZ VƏ DƏFNİN HÖKMLƏRİ	56

MEYİT QUSLUNUN HÖKMLƏRİ	56
MEYİTİN KƏFƏNİNİN HÖKMLƏRİ.....	58
HƏNUTUN HÖKMLƏRİ.....	59
MEYYİT NAMAZININ HÖKMLƏRİ.....	60
MEYYİT NAMAZININ QAYDALARI.....	61
MEYYİT NAMAZININ MÜSTƏHƏBBATI.....	62
DƏFNİN HÖKMLƏRİ.....	62
DƏFNİN MÜSTƏHƏBBATI.....	63
VƏHŞƏT NAMAZI.....	66
QƏBRİN AÇILMASI.....	66
MÜSTƏHƏBB QUSULLAR.....	67
TƏYƏMMÜM.....	69
BİRİNCİ YER.....	69
İKİNCİ YER.....	70
ÜÇÜNCÜ YER.....	70
DÖRDÜNCÜ YER.....	71
BƏŞİNCİ YER.....	71
ALTINCI YER.....	71
YEDDİNCİ YER.....	71
TƏYƏMMÜMÜN SƏHİH OLDUĞU ŞEYLƏR.....	72
TƏYƏMMÜMÜN QAYDASI.....	73
TƏYƏMMÜMÜN HÖKMLƏRİ.....	73
NAMAZIN HÖKMLƏRİ.....	76
VACİBİ NAMAZLAR.....	76
GÜNDƏLİK VACİB NAMAZLAR.....	76
ZÖHR VƏ ƏSR NAMAZLARININ VAXTI.....	76
MƏĞRİB VƏ İŞA NAMAZLARININ VAXTI.....	77
SÜBH NAMAZININ VAXTI.....	78
NAMAZ VAXTININ HÖKMLƏRİ.....	78
TƏRTİBLƏ QILINMALI OLAN NAMAZLAR.....	80
MÜSTƏHƏB NAMAZLAR.....	81
GÜNDƏLİK NAFİLƏ NAMAZLARININ VAXTLARI.....	81
ĞÜFEYLƏ NAMAZI.....	82
QİBLƏNİN HÖKMLƏRİ.....	82
NAMAZDA BƏDƏNİN ÖRTÜLMƏSİ.....	84
NAMAZ QILANIN PALTARI.....	85
BİRİNCİ ŞƏRT.....	85
İKİNCİ ŞƏRT.....	87

ÜÇÜNCÜ ŞƏRT	88
DÖRDÜNCÜ ŞƏRT	88
BƏŞİNCİ VƏ ALTINCI ŞƏRTLƏR.....	88
NAMAZ QILANIN PALTAR VƏ BƏDƏNİNİN PAK OLMASININ LAZIM OLMADIĞI HALLAR.....	90
NAMAZ QILANIN PALTARINDA MÜSTƏHƏB OLAN ŞEYLƏR.....	91
NAMAZ QILANIN PALTARINDA MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR.....	92
NAMAZ QILANIN YERİ.....	92
NAMAZ QILMAĞIN MÜSTƏHƏB OLDUĞU YERLƏR	95
NAMAZ QILMAĞIN MƏKRUH OLDUĞU YERLƏR.....	95
MƏSCİDİN HÖKMLƏRİ	96
AZAN VƏ İQAMƏ	97
AZAN VƏ İQAMƏNİN TƏRCÜMƏSİ.....	98
NAMAZIN VACİBATI.....	100
NİYYƏT.....	101
TƏKBİRƏTÜL-EHRAM	101
QİYAM	102
QİRAƏT	104
RÜKU	107
SƏCDƏ	109
SƏCDƏ ETMƏYİN SƏHİH OLDUĞU ŞEYLƏR	112
SƏCDƏNİN MÜSTƏHƏB, BATİL VƏ MƏKRUHATI.....	113
QUR'ANIN VACİBİ SƏCDƏ OLAN SURƏLƏRİ	113
TƏŞƏHHÜD.....	114
SALAMLAR	115
TƏRTİB.....	115
MUVALAT	116
QUNUT	116
NAMAZIN TƏRCÜMƏSİ	117
1. HƏMD SURƏSİNİN TƏRCÜMƏSİ.....	117
2. "QUL HUVƏLLAH" SURƏSİNİN TƏRCÜMƏSİ.....	117
4. QUNUTUN TƏRCÜMƏSİ.....	118
NAMAZIN TƏ'QİBATI.....	119
PEYÇƏMBƏRƏ (SƏLLƏLLAHU ƏLEYHİ VƏ ALİHİ VƏ SƏLLƏM) SALAVAT	120
NAMAZI BATİL EDƏN ŞEYLƏR.....	120
NAMAZDA MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR.....	123
VACİBİ NAMAZI POZMAĞIN CAİZ OLAN YERLƏRİ.....	123

NAMAZIN ŞƏKKİYYATI.....	124
NAMAZI BATİL EDƏN ŞƏKLƏR.....	124
E'TİNA OLUNMAMALI ŞƏKLƏR.....	124
1-MƏHƏLLİ KEÇƏN ŞEYLƏRDƏ ŞƏKK.....	125
2-SALAMDAN SONRAKI ŞƏKK.....	126
3-VAXT KEÇƏNDƏN SONRAKI ŞƏKK.....	126
4-KƏSİRÜL-ŞƏKK.....	126
5-İMAM VƏ MƏ'MUMUN ŞƏKKİ.....	127
6-MÜSTƏHƏB NAMAZDAKI ŞƏKK.....	127
SƏHİH ŞƏKKLƏR.....	128
EHTİYAT NAMAZI.....	130
SƏCDEYİ-SƏHV.....	132
SƏCDEYİ-SƏHVİN QAYDASI.....	133
UNUDULMUŞ SƏCDƏ VƏ TƏŞƏHHÜDÜN QƏZASI.....	133
NAMAZIN HİSSƏLƏRİNİ VƏ ŞƏRTLƏRİNİ ARTIRIB-AZALTMAQ.....	134
MÜSAFİRİN NAMAZI.....	135
MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏR.....	142
QƏZA NAMAZI.....	144
ATA-ANANIN BÖYÜK OĞULA VACİB OLAN QƏZA NAMAZI.....	145
CAMAAT NAMAZI.....	146
PİŞNAMAZIN ŞƏRTLƏRİ.....	150
CAMAAT NAMAZININ HÖKMLƏRİ.....	151
CAMAAT NAMAZINDA MÜSTƏHƏB OLAN ŞEYLƏR.....	152
CAMAAT NAMAZINDA MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR.....	153
AYƏT NAMAZI.....	153
AYƏT NAMAZININ QAYDALARI.....	155
CÜMƏ NAMAZI.....	156
CÜMƏ NAMAZININ ŞƏRTLƏRİ.....	156
CÜMƏ NAMAZININ VAXTI.....	157
CÜMƏ NAMAZININ QAYDASI.....	158
CÜMƏ NAMAZININ HÖKMLƏRİ.....	160
FİTR VƏ QURBAN NAMAZLARI.....	162
NAMAZ ÜÇÜN ƏCİR TUTULMASI.....	163
ORUCUN HÖKMLƏRİ.....	166
NİYYƏT.....	166
ORUCU BATİL EDƏN ŞEYLƏR.....	167
1-2-YEMƏK VƏ İÇMƏK.....	168
3-CİMA.....	168

4-İSTİMNƏ	169
5-ALLAHIN VƏ PEYĞƏMBƏRİN ADINDAN YALAN DANIŞMAQ	169
6-QƏLİZ TOZU BOĞAZA ÇATDIRMAQ	170
7-BAŞI SUYA SALMAQ	170
8-SÜBH AZANINA QƏDƏR CƏNABƏT, HEYZ VƏ NİFAS HALINDA QALMAQ	171
9-İMALƏ	173
10-QƏSDƏN QUSMAQ	173
ORUCU BATİL EDƏN ŞEYLƏRİN HÖKMLƏRİ	173
ORUC TUTAN ŞƏXSƏ MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR	174
ORUCUN QƏZASI VƏ KƏFFARƏ VACİB OLAN YERLƏR	174
ORUCUN KƏFFARƏSİ	174
ORUCUN TƏKCƏ QƏZASI VACİB OLAN YERLƏR	176
QƏZA ORUCUNUN HÖKMLƏRİ	177
MÜSAFİRİN ORUCUNUN HÖKMLƏRİ	179
ORUC VACİB OLMAYAN ŞƏXSLƏR	180
AYIN ƏVVƏLİNİN SÜBUT OLUNMASI YOLLARI	180
MƏKRUH VƏ HARAM ORUCLAR	181
MÜSTƏHƏB ORUCLAR	182
ORUCU BATİL EDƏN İŞLƏRDƏN ÇƏKİNMƏYİN MÜSTƏHƏB OLDUĞU YERLƏR	183
XUMSUN HÖKMLƏRİ	184
1-QAZANC MƏNFƏƏTİ	184
2-MƏ'DƏN	188
3-XƏZİNƏ	188
4-HARAMA QARIŞAN HALAL MAL	189
5-SUYUN DİBİNƏ GİRMƏKLƏ ƏLDƏ OLUNAN CƏVAHİR	190
6-QƏNİMƏT	191
7-ZİMMİ KAFİRİN MÜSƏLMANDAN ALDIĞI TORPAQ	191
XUMSUN MƏSRƏF OLUNMA YERLƏRİ	191
ZƏKATIN HÖKMLƏRİ	193
ZƏKATIN VACİB OLMASI ŞƏRTLƏRİ	193
BUĞDA, ARPA, XURMA VƏ KİŞMİŞİN ZƏKATI	194
QIZILIN NİSABI	197
GÜMÜŞÜN NİSABI	197
DƏVƏ, İNƏK VƏ QOYUNUN ZƏKATI	198
DƏVƏNİN NİSABI	198
İNƏYİN NİSABI	199

QOYUNUN NİSABI.....	199
ZƏKATIN MƏSRƏF OLUNMA YERLƏRİ.....	200
ZƏKATA MÜSTƏHƏQ OLAN ŞƏXSLƏRİN ŞƏRTLƏRİ.....	202
ZƏKATIN NİYYƏTİ.....	203
ZƏKATIN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	203
FİTRƏ ZƏKATI.....	205
FİTRƏ ZƏKATININ MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	208
HƏCCİN HÖKMLƏRİ.....	209
AL-VERİN (MÜAMİLƏ) HÖKMLƏRİ.....	211
AL-VERDƏ MÜSTƏHƏB OLAN ŞEYLƏR.....	211
MƏKRUH MÜAMİLƏLƏR.....	211
HARAM MÜAMİLƏLƏR.....	211
SATICININ VƏ ALICININ ŞƏRTLƏRİ.....	214
MAL VƏ ONUN ƏVƏZİNİN ŞƏRTLƏRİ.....	215
AL-VER SİYĞƏSİ.....	216
MEYVƏLƏRİN AL-VERİ.....	216
NƏQD VƏ NİSYƏ.....	216
SƏLƏF MÜAMİLƏSİ.....	217
SƏLƏF MÜAMİLƏSİNİN ŞƏRTLƏRİ.....	217
SƏLƏF MÜAMİLƏSİNİN HÖKMLƏRİ.....	218
QIZIL-GÜMÜŞÜN QIZIL-GÜMÜŞƏ SATILMASI.....	218
MÜAMİLƏNİ POZMAĞIN MÜMKÜN OLDUĞU YERLƏR.....	218
MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏR.....	221
ŞİRKƏTİN HÖKMLƏRİ.....	222
SÜLHÜN (RAZILAŞMA) HÖKMLƏRİ.....	224
İCARƏNİN HÖKMLƏRİ.....	226
İCARƏYƏ VERİLƏN MALIN ŞƏRTLƏRİ.....	227
İCARƏYƏ VERİLƏN MALDAN İSTİFADƏNİN ŞƏRTLƏRİ.....	227
İCARƏNİN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	228
CÜALƏNİN HÖKMLƏRİ.....	231
MÜZARİƏNİN HÖKMLƏRİ.....	232
MUSAQATIN HÖKMLƏRİ.....	234
ÖZ MALLARINDA TƏSƏRRÜF EDƏ BİLMƏYƏN ŞƏXSLƏR.....	236
VƏKALƏTİN HÖKMLƏRİ.....	237
BORCUN HÖKMLƏRİ.....	239
HƏVALƏ VERMƏYİN HÖKMLƏRİ.....	241
RƏHNİN (GİROV) HÖKMLƏRİ.....	243
ZAMİN OLMAĞIN HÖKMLƏRİ.....	244

KƏFALƏTİN HÖKMLƏRİ	246
VƏDİ'Ə (ƏMANƏT)İN HÖKMLƏRİ	247
ARIYƏNİN HÖKMLƏRİ	249
NİKAHIN HÖKMLƏRİ.....	251
ƏQDİN HÖKMLƏRİ	251
DAİMİ ƏQDİN OXUNMA QAYDASI.....	251
QEYRİ-DAİMİ ƏQDİN OXUNMA QAYDASI	252
ƏQDİN ŞƏRTLƏRİ	252
ƏQDİ POZMAĞIN MÜMKÜN OLDUĞU EYBLƏR.....	253
EVLƏNMƏK HARAM OLAN QADINLAR.....	254
DAİMİ ƏQDİN HÖKMLƏRİ.....	256
MÜT'Ə, YAXUD SİYĞƏ.....	257
BAXMAĞIN HÖKMLƏRİ.....	257
EVLƏNMƏNİN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	258
SÜDVERMƏNİN HÖKMLƏRİ	261
MƏHRƏMLİYƏ SƏBƏB OLAN SÜDVERMƏNİN ŞƏRTLƏRİ	262
SÜDVERMƏNİN QAYDALARI	264
SÜDVERMƏNİN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	264
TƏLAQIN HÖKMLƏRİ	266
TƏLAQ İDDƏSİ.....	267
ƏRİ ÖLƏN QADININ İDDƏSİ.....	268
BAİN VƏ RİC'İ TƏLAQ	268
QAYITMAĞIN HÖKMLƏRİ.....	269
XUL' TƏLAQI	269
MÜBARAT TƏLAQI.....	270
TƏLAQIN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ.....	270
QƏSBİN HÖKMLƏRİ.....	271
TAPILAN ŞEYİN HÖKMLƏRİ	273
HEYVANLARIN BAŞININ KƏSİLMƏSİ VƏ ŞİKAR EDİLMƏSİNİN HÖKMLƏRİ	276
HEYVAN BAŞININ KƏSİLMƏSİ QAYDALARI	276
HEYVANIN BAŞININ KƏSİLMƏSİ ŞƏRTLƏRİ.....	277
DƏVƏNİN NƏHR EDİLMƏSİNİN QAYDALARI	277
HEYVAN KƏSƏNDƏ MÜSTƏHƏB OLAN ŞEYLƏR.....	278
HEYVAN BAŞI KƏSƏNDƏ MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR	278
SİLAH İLƏ ŞİKARIN HÖKMLƏRİ	278
OV İTİ İLƏ ŞİKAR ETMƏK	280
BALIQ OVU.....	281

ÇƏYİRTKƏ OVU	281
YEMƏLİLƏRİN VƏ İÇMƏLİLƏRİN HÖKMLƏRİ	282
YEMƏK YEYƏNDƏ MÜSTƏHƏB OLAN ŞEYLƏR	284
YEMƏK YEMƏKDƏ MƏKRUH OLAN ŞEYLƏR	284
SU İÇMƏYİN MÜSTƏHƏBBATI	284
SU İÇMƏYİN MƏKRUHATI	285
NƏZİR, AND, ƏHD VƏ VƏQFİN HÖKMLƏRİ	286
AND İÇMƏYİN HÖKMLƏRİ	289
VƏQFİN HÖKMLƏRİ	290
VƏSİYYƏTİN HÖKMLƏRİ	293
İRSİN HÖKMLƏRİ	297
BİRİNCİ DƏSTƏNİN İRSİ	297
İKİNCİ DƏSTƏNİN İRSİ	298
ÜÇÜNCÜ DƏSTƏNİN İRSİ	300
ƏR-ARVADIN İRSİ	302
İRSİN MÜXTƏLİF MƏSƏLƏLƏRİ	303
ƏMR BE MƏ'RUF VƏ NƏHY ƏZ MÜNKƏR	304
ƏMR BE MƏ'RUF VƏ NƏHY ƏZ MÜNKƏRİN ŞƏRTLƏRİ	304
ƏMR BE MƏ'RUF VƏ NƏHY ƏZ MÜNKƏRİN MƏRTƏBƏLƏRİ	305
MÜDAFİƏ MƏSƏLƏLƏRİ	307